

הַמִּשְׁכָּה הַזֶּה הָיָה בְּיָמֵינוּ וְהָיָה בְּיָמֵינוּ

וְהָיָה בְּיָמֵינוּ וְהָיָה בְּיָמֵינוּ

פֶּשֶׁם י

חידושי

חרכות

אשר הוציא ה' ממצרים
דאוריית' כי כיוון דהנורא כנאון
המופלג מיהר' ר' אלעזר פאול
בן משה ר' יעקב שליו אשר
נרפס מקדמת דנא ועכשו
באני לשוקף מהדורא בתרא
אשר חיבר הרב קודם סגמבק'
בניצח של מעלה וגם בכלל ביש
האפתח הגדול ועיני יאבר
שליו את הספר
דבמת שלום

נרפס פה קק לובלין

בבית

הקדמה לדבר ולספר שבת מעל השער כי מעצמו משבח ואמר "דורש פתח חומר"
 בגימטריה מזה וכן חומר: העם הזה לכים בחושך ראו אור גדולה "האור עינו
 הגולה" העם חושך לאור כל צמח תפוצה ומבאר אשר חיבר הרב הגאון המוסלג מופת סוד
 פרוץ הדור ראש גולת ארץ ישראל עזרת תפארת ישראל מוהר"ר שמואל אליעזר בן מוהר"ר
 יהודה הלוי ז"ל אשר גם את ארסות ככתב אמת תורת חסד ואמת וקרא שמו חידושי
 הלכות שמונה בכל וערכות משוכב נתיבות ללכת דרך ישרי לבבות בכל פניות שהיה
 פונה אל דרך ימין מכוונה אל דרך ימין דבר ה' יקר בימים האלה כי שפר זה ככתב אופיר לא
 יכולה ורכו כמו רבו הקופצים ואחריו רבים ואחים ולא כמנצח כי כדקא "ח" כעיר וסגיש
 במשפחה ע"כ חנינו כעירו ועל כפופנו לא חספו וזהב מכיסיו הזלכו ואחריו להדפיסו
 פמית וכדי שצמחם ההובלה והוא יד כל בו ויזכו בו נכסו בערים ושבים יחד עשור ואחשון
 קצין ונדול גם הוא ואחריו להדפיסו מסכת ומוסכת ככפי עצמה אותה מסכת שיעלה על רוח וכל
 הנאונים הרבנים ללמוד במדינתם ומהם תורה מורה מורה ונקמה ללל יתבר' שלח
 יהיה ימים רבים מדרבם כל המסכתות בעזה בלחוף טהרת נחמת ימנחו חשבון שיהיה הספר
 כגמר בולו ועוד דעתיו להוסיף נוכח ולתקן מרגמית יותר ממה שהיה בפנים הקדמוני הלח
 הוא המדורא בתרא אשר עשה הרב המחבר אל קודם שכתבם בשוכה אל מעלה זאת ועוד
 אחרת ואחריו לכות את הרבים ללמד ליה הספר גם הספר הנכבד (החכמה שלמה) אשר
 פתחבר מתלמודו של המאור הגדול כשר הגדול ארץ האבר מוהר"ר שלמה לוריא ז"ל אשר נלל במי
 אדירים והוא יקר מוזל ויתקן כל עיוות ושטות שכל הש"ס כי הרב אל המחבר חידושי ההלכות
 לא העלה על ספריו רק הדברים המחדשים לו בנפ"ת וירד עד לתקום ועלה למעלה ועקר הרים
 ושחנם זה כזה כפלפלו אבל לא שם על לבו לתקן הדברים שנרבינו להגיה בכל הש"ס כי במך
 פצחו על מה שהקדימו הרב המחבר ספר חכמת שלמה גם כי ברוך דבריו יש לו תובת מנולה
 ומלחמת ה' הוא כלם עם הרב הגדול המחבר חכמת שלמה ומי שאין בידו הספר חכמה
 שלמה יהי דברי ספר זה בדברי ספר החתום ע"כ ואמרנו להגיש בנדו גם חתום
 לעומת זה לחכמה יחד וחדו והיו תמים למעלה ואילו ואלו דברי חללים
 חיו"ה גם ומעלה הלוך ספר זה יזכה במקחו ולא יחסר כל בוויאיר
 עיניו והיה לו לעיניו בדרך התלמוד בכל מה שנקלם ממנו
 וכן נשא כפינו אל חל"ה אבותינו שיהא כונסם
 פלינו ומעט ידיו כונסנו וישלח
 תשיח נדקינו במהרה
 בימינו ח"ס

אלה דברי השותפים צעיר שבתלמידים
 שמואל בן הר"ר אהרן יצחק ז"ל
 משה בן ל"ה אהרן אברהם כת"ל ז"ל

דף ב

בפרש' בד' והא
 כי כת' פתח חולס
 בו' ושם לא היה
 חולס ופתח היכל עשר בו' עכ"ל ר"ל לא היה
 חולס ותקשר ליהודא דליק ליה מפתח חולס
 ולרכבן תקשר דפתח היכל במשכן לא היה רק
 עשר אמות גבוהה בו' מפירושו כדלדפתח
 היכל דאזל מועד נקרא ספיר פתח ולכך לא
 קשר ליה חולס כיון דהיה פתח היכל במשכן
 דחש עשר אמות אבל מהא דפריך לקמן ולכשי
 דלחות מוכח לחד חירושא של הת' מס דמפתח
 חולס מועד ליכא למילף רוחב כיון שיה
 פרוץ במלואו ללא הי"ל גופו ולתירוצ קמח
 מל התום שכתבו דליכא למילף מהוה מועד
 חולס כדאינו גבוה חולס כיח קצת דמורכב
 במי קשר ליה הכא ללא האחריון רוחב
 באהל מועד לא באינו גבוה לא ודוק:
 וכתובות
 בד' רכתוב לא פתח חולס
 בו' אי כתיב פתח חולס
 בדקאחרת פי' שלא היה כתוב בשום מק' לו' ס
 היות עכ"ל כדלדפתח היכל כיון דהיה
 קראי הכבדן להו כחד קרא ח"ס והחפתות
 כה"ה פתח חולס אי הוה כתיב במי בשום
 מקום חולס הבית הוה מפרשין ל' פתח חולס

דף ב

מוהר"ל

הבית הפתח לחולס חלל דה"ק חילו הוה בתוכ
 פתח חולס לחוד ולא הוה כתיב כ"ז מקום
 חולס הבית חו' ודל' דהוה מפרשין ליה פתח
 חולס מאש דפתחי לעזרה קרוי פתח חולס
 ובר' חשבון משכן בו' ז"מ דאינו רוחה
 חת השבת בו' עכ"ל ואל' בדכמכבן
 גופיה כמי דרשין ח"ה חת שבתות ומחשבות
 שמיית שבת ללילאית המשכן דאין מלכות
 המשכן רוחה שבת חילו חלל לחשבת כעלמ'
 נלח מייא לה תלמודה סד דרסה חכל עיקר
 דרסה במקדש בדאמרי' כפ"ק ריבמות ובו
 יהא כניין ב"ה רוחה שבת ת"ל חת שבתות
 תשמיש ואקדמי תיראולאמי שבתות התוס'
 בסוף דכריהם ללא ילפינו ח' דדי חלל בדבר
 שחיבו תלוי בקדושת משכן כיוח דהני מילי
 שחיבו רוחה שבת ופלא יבנם בו' וודל' תלויין
 בקדושה לא ילפינו להו מהדדי ולא קטנו
 בדכריהם הני מילי ומיעקרא לא לפום ריהבא
 ומיפו עיקרא להו דאיכא כ"ז במי כחול
 אחריכיה חיוין פלוין בקדושת משכן וילפיין
 להו שפיר משכן מקדש ותי לא מילי וד"ק
 ע"ב כחוס בד' בין לרכבן בו' מניין יד
 שנקרא ימיו בו' פ"ל:
 ובתוספות בד' הוה כתיב חולס בו' חכל
 ברוכה

תוספת תדכדור האתחיל אשכחן משכן דאיקרי מקדש בו' ככתב בדרו פירש
 מאחר דמכבן כמיאיקרי מקדש חס"ן כל מה שכתוב במקדש הוי בלונכתי
 כחשבו' וזיינו מה שכתוב במקדש חת שבתות תשמיש ומקדש תראו דילפינו מוכיח דכניין בית
 המקדש חיו' רוחה שבת וכן פריך ליה מן המקדש דהיינו חלל יכנסם באצק על בני דגליו
 הוה דין כמי במשכן שברי ח"ה הוה איקרי מקדש ומשום דכי פריך תלמודא מקדש דאיקרי משכן
 מניין ר"ל מה שכתב במשכן דהוה כאלו ככתב במקדש מנא לן וק"ל; בלחות דבור דעיקר דרש
 ח"ס ח"ס

מבוי פרק ראשון עירובין

הפילו כינו הכיפה ומחצה הרי הוא רביעי ומה
אלא הפילו בין כמו במים היינו שכאשר מיין
על שפת הכל' בגודש אבל קשה כי בצי מה
שפירשו לעיל דהיי' הלכתא להקל דבין ממי
בעי ההפלה כ"כ כדי למלא רביעית של תורה
ולא סגי בכדי הפלת על ידי כינה ומחצה בין
שכאשר בגודש ואינו יוצא רביעי' אלא דהשתא
והוא' איכא כ"מ טובא דבעי שיעור גדול
מעלין ולולבין כדי למלא רביעית ולא סגי
בכדי הפלת כינה ומחצה בין דהיי' הרביעית
מתמלא מהם כיוון שכאשר בגודש ואפשר דלא
יחא להפלי תוספו' למומר הכי' דליבעי ולולבין
וגפכי כ"כ שיפילו בין שיעור גדול יותר
מירביעית דהיינו שהיא רביעית מתמלא מהם
בגודש הפעם' מהם בין הוא יותר על הרביעי'
ומיהו בגיליון לקמן כתבו ליישב פירש' כן פ"ט'
בא"ד ויה' לומר דכ"מ אס' כלי מחזיקין
מה שמפיל כינה ומחצה מן היין
וכו' וכמא שאלין הכלי הזה רביעית עכ"ל ויבא
להקל שאלין זה רביעית ואינו חייב וקוטט' הוא
דסור רביעית עם מה שכאשר בגודש לפי מה
שמפיל כינה ומחצה מן היין שכאשר גס כן
בגודש דר"ל דלחת הלכתא דבכלי מחזיקי מה
שמפיל כינה ומחצה מן היין לא ישער בעלין
ולולבין אחר כך מהם ומלא כליו דווראי
יהיו מים וית' אבל קשה דבמו כן אמ' להלכתא
בדי רביעית מים לומר דאס' כל מחזיקין

מהרש"ל
חשבונו בא מן המקור שהוא ארבעים כאלה מים. אלא שעכשוו בא לומר. שהלכה למשה מסיני
לשער כשיעור גדול שאס' כליו זה של רביעית מים יתמלא מן ההפלת שיעור אכילתו מן היין ואז
בוודאי אבל רביעית ודוק'

מבוי פרק ראשון עירובין

בכה"ל לבוי' ר"ת כלי מחזיקין מה שמפיל כיוון
מן האיס' לשער באותו כלי מה שמפילין העלין
ולולבין מן היין שהוא שיעור גדול כו' מ"א
דלא מנינו שאל תורה שיעור במים אס' כן
אס' שכאשר הלולבין בין לפי ההלכתא גס כן
שכונת כשער בין ולא יהיו כ"מ כלל כמ' לעיל
ודוק'

ובר"ה דבר תורה פו' פו' בקוטטורי' כשערו
משהם אבל כשרו אפילו מיעוטו
שאלו מקביר חוצ' כו' עכ"ל דליכא דהיינו
אבל כשרו אפילו רובו שאינו הקפיד ומיעוט
המקפיד הוצ' אבל מיעוטו שאינו מקפיד' אפי'
בכשרו אינו חוצ' דכדבר תורה ליכא ליפלוני
בכדי ועוד איכא ליפלוני ממי בכשרו מי
הכריחו' לאוקמא להלכתא אשערו' אימ' דבכשרו
ממי קחילכתא אלא דאית לן לומר לפרש'
בין דכשרו בפי' בתוך בקרא ליכא ליפלוני
ביה ולאוקמא ביה הלכתא אלא כשערו דלא
חתי' אלא מריבויא דקרא ודוק'

בא"ד ואי כשערו דוקא אס' כן כשכאשר
הלכתא נאמה מסיני הוצ' לומר
שערו כו' עכ"ל ולפי פירושו דקאי אכשרו
וקאי נמי אשערו ולא שוכר בהלכתא לא כשר
לא שער ולכן אצטריך למכתב תרומיהו
ובתוספות דפרק קמא דסוכה כתבו השתא
וקאי להלכתא אכשרו אצטריך למכתב כשרו
דבית הסתרים ולא ידענא מי ריכך חס' לכן
ודוק'

ובר"ה מותר להשתמש בו' פו' בקוטטורי'
קשבר חזרו בו' ולא רצה לפרש'
דמ"מ היביר' ל' כיור' בו' עכ"ל דהיינו חוקין
לקמן בפירקין פלוגתייהו דאמיראי' דשלגיב'
אי מותר להשתמש' תחת הקור' או לאו באוקמת'
קמ' יתא' מיהו ק' דווראי' קור' דקדק' גרש' כן
מן התלמוד מרש' אמר' ואיכא דאמא קור' בו'
אבל התלמוד אמאי לא חוקין פלוגתייהו דבכדי
כדלקמן ודע דלפי הלי' חוקמת' דשלגיב' בחזרו
פו' הוה טעמא דקורה משום מח' כדלקמן
בהדיא דבמרא' מיהו ג' דלית להו טעמא כמו
משום היכר כפרש' דבא' דהיינו מ' דשפח' כו'
דאמר חזרו חזקין כו' והלכך בין דשיעור כ'
אמה משום היכר הוא כו' וכה"ג כתבו התוספ'
לקמן בד"ה ד' חזקת כידון משום מכוי' בו' ע"ש
וק' ל'

ד"ה ה בתוספות ד"ה הוא'
בארבעה כו' היינו
דאיכא משמו טפי דמכוי' אס' אינו רוחב ד'
כו' עכ"ל ומפרש' לא כדלכת' סתמ' בד"ה
והאמר ר' פו' וכיון דאמר ארכו ד' כשר
הכי דהבד' דכר משמו' בו' עכ"ל מיהו ק' ק'
מיי' כדלכת' ליה דבפשיטות' הוה ליה לפרש'
דא' דהבד' אין אס' שיעור פתח דפרקין
לעיל גבי אורח המכוי' ד' דלית מקום פנימיון
כו' כפ' רש"י ויש ליישב דהבא גבי רחבו של
מכוי' אפס' דכ' דרי' האור' מן הכר הוי הפנימיון
ולא

מהרש"ל
תוספות בגיליון ודעה פנימיון כו' מניע לחי אפילו להלכסון כו' כן נדק
לחיות וככתב בגדו יא מערשים שאין להלכסון של שלשה טעמים
אל

מבוי

פרק ראשון

ולא מקרי כמי כולו פרוץ מש' כגבי חורף רשד
פחה המכוי לא כסאר כלום ודוק

ובר'ה דפתח לו כו' גיליון כו' שאין שלכסון

סל' על א' כו' כזה
ור' שאין באלכסון של שלשה
טפחים על טפח א' עודף על
האורד שלשה טפחים כמותם
עודף באלכסון של טפח על
טפח שכלאורכו ששה טפח
ועודף שליו אלכסונו עוד שמי

חומשי טפח ואלכסונו של ג' טפחים על טפח
אחר אין בו עודף על אורכו כ' חומשי טפח
וכה' ג' כתבו התוספות שפ' ר' עק' פסוק ויעת
הערוגה שאלכסון של טפח על טפחים
פחות מאלכסון של טפח על טפח ופי' מהרש"ל
שם פ'נו שפירשו כן דקאי על העודף
ומהרש"ל צייר כזה כן אף שמי טפחים באורך
והשלש באלכסון הוא ראיה ומופת לרביהם
ור' דרש"ל לא דק בכאן אלא דצריך לפרש שלא
כשאר טפח בהחילתה מכוי או שלא כשאר רוב
טפחים בדופן האמצעי שחמוריו כפרש'
ואע"פ דלא ה' השתא רוחב המכוי ד' ב' א'
בהחילת המכוי וכן האורך לא יהיה ד' ב' א'

מהרש"ל

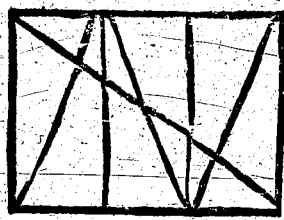
על טפח שלשה טפחים ועל כן מניירים כזה
וכראה לי טעות הדל דהו' פאמח דמשיחא ועוד לישנא
דתוספו לא משמע הכי דלפירושן היה להם לומר אין לכסון
של שלש על טפח מגיע לאלכסון של כל טפח על טפח אלא
הכי פירושו כי התוספות רגיש לכר' להדיא שלא
דק רש"י והכי קאמר עיניך רואות שאין אלכסון של שלשה
על

באמצע המכוי אין לחוש ודוק'
ע"ב פתוס כד' ק' חמור כו' אכל פיועיל
עומד מרובה בכל ד' מחיצות כו' עכ"ל
ויש להקדק אדפרין מה למכוי שכן פרצתו כ'
כו' לפרוץ מניח ופיה עומד מרובה בכל ד'
מחיצות מוכיח דמהו כהנר ולא מהכי כמכוי
ויש ליתב דכיון שאין גבול ללמדו בקו' וה' פ'
ליבא למימר תוכיח וכה' ג' כתבתם ספ' לקמן
גבי פס' ד' וק"ל

ובר'ה חינו דיוקנו מנילמשהויה דהא
ויתרמר הו' האז פס' וכו' שכל
ר' דהא פס' ד' חמות דקומיין ביה הו' וית'
מכס' ד' טפחים דמשתרית בהנר אכל לאון
התוס' לקמן בדבור זה שכתבו וליבא למימר פ'
ד' חמותות כזה כו' ועוד מש' לפס' ד' חמותות כו'
חינו עדוק' ד' ל' למיכס פס' ד' שפח' דמכוי
בהנר יוכיח כו' ודוק'

ובר'ה תלמי' במכוי כו' ויל' דהיא הכותפת
לא אחר אלא לסתור הקו' אכל
כו' עכ"ל ר"ל דלענין למעבה קו' בעינן כרח'
וגמורה ופירכא כל דהו' סתרינן ליה נח"כ
ספיר פרכינן דלא בילק' הו' גופה בקו'
דאדרבה הו' הכותפת דהו' מישת פירכא כל

דקו

מבוי פרק ראשון עירובין ח

דקו ומו' ג' גופיה לסתור הפירכא בכל דהו'
דהיינו היא הכותפת כה' לקיים הקו' לא אחר
דכק' לא מתקיים בכל דהו' ואדרבא כימח'
דק' מפת' בכל דהו' משו' דהקלו בזה פרצת
עשרה היקול כמי בו בעומד מרובה דמהרש"ל
כתב כזה דרך אחרת ודוק'

ובר'ה

שפירצתו כה' ואל' נכעשה ק'
מלחי וקורה כו' עכ"ל דהשתא
לא הו' לפיכך מכוי מתנר אלא עומד מרובה
מלחי וקורה וכן לקמן שכתבו דמפומד מרובה
ליבא למילק' כו' היינו כמי דלא הו' לפי' הנר
ממכוי אלא לחי וקורה מעומד מרובה וכן פ'
מהרש"ל וק"ל

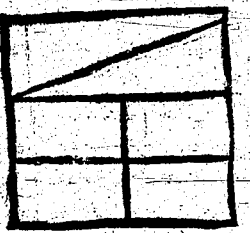
בא"ר

אלא יעיל לחי וקורה למכוי ועומד
מרובה לחנר דממירי לה מסוכי כו'
עכ"ל כתב מהרש"ל ויש מתמיהין והלא מכוי
ותנר מן התורה שריין ומדרכין הוא כו' והאין

מהרש"ל

על טפח
מגיע חסילו לאלכסון של טפח על טפח אחד פירושו שאם
יהיה לך רפוע שלשה טפחים על טפח ותמודד שמי טפחים
לארבע וכן טפח השלישי באלכסון
שחזו יוסף באלכסון של טפח על טפח חומשי טפח ואם כן פכוס
שכל שלשה טפחים וכ' חומשי טפח וכשאתה מודד כל ה' טפחים
באלכסון אחד לא יעלה כל כך ואם כן הקצו הסופות שלא יהיו
בשאתה מודד אלכסון של טפח על טפח וכ' טפחים לארבע הו'
אפשר שיעלה ד' טפחים כי איך אפשר שאלכסון של טפח ועלה
עוד טפח א' ק' וזוהי בשאתה מודד אלכסון של שלשה טפחים
על אחד בגוף לפירוש רש"י שלא יעלה ד' טפחים דהא עיניך רואות
שאלכסון של טפח אחד ושנים לאורכן יעלה יותר מאלכסון של כ'

טפחים

מבוי פירק ראשון עירובין

פ"ל לזכור למימר דהבא קיימין לרב הובא
 בריה דרב יהושע דס"ל פרוץ בעומר אשוריהא
 לא אסר אלא משום דהבי אגמרי רחמנא למשם
 גדור רובא כדלמירין לקמן וכו' לענין שמיטה
 מחנה על מחל' למחל' דאסר לא אסר לא משום
 דהבי אגמרי למשם משום רובא וכו' התוספות
 כהניא

מהרש"ל

טפחים על אחר וזהו כדוק ומכוסם כהניא לי:
 כה"ה תאמר במבוי בו' כדי לקיים
 הקל וחומר לא אסר ככתב כדנז' לפוס רישא
 יס' כח' תימא גדולה דסוף סוף משה כפסך כילף
 קל וחומר מבוי מחנה דהבי עומד מרובה דאס' באת למיפתח מה לחצר שפירצתו בעשר בו' א"כ
 בימא היא גופא כילף בקל וחומר ואס' באת להשיב היא' הנותנת בו' אס' בן אינה פירכא דאס'
 לא בן היא גופא כילף ואס' לא תאמר בן הוי תרי דסתרי אהדרי כפרע כק"ו אחר מנייה וכו'
 ונראה כע"כ ליישב דהבי פירוש דבדל' למילף קל וחומר אמרין היא' הנותנת ומכל מקום
 ספיר אמרין ויביח שאס' תאמר היא' הנותנת כדי לקיים קל וחומר אמרין אס' בן כימא כמי
 היא הנותנת דהאס' דאקילו' במבוי לענין לחי וקורה בחומר בעומר מרובה במבוי ויהי מחנה
 במו' סהמירו כפרצת עשר ודוק: ופ"ה שפרצתו כ' ד' ואס' תאמר וכעשה קל וחומר
 בו' ככתב כדנז' פירש' לא תילוף מבוי מחנה מה חצר בו' דלא איב' למיפסך מה לח' ר' וכו' לא כילף
 עומד מרובה בתורה לחי וכו' ומשני אפילו הכי איבא למימר תביח ודוק:

כה"ה דלמירי להשמיט דמהלכו' ככתב כדנז' ויש מתמיהין הלא מבוי וחצר מן התורה שריין
 ומה דרבנן הלא דאסרי ואס' בן איך שייך לומר בבא' הלכה למשה מסיני ונרין לומר דהבי
 במורי להו' משני ה"בא שוכא' וליגור ולאסור המבוי והחצר ואזי יתקנו המבוי כלחי וקורה
 והחצר בעומר ונראה בו' ובמדומה לי שגמלתו בעון זה כה"ה וממבוי מבוי ליכא
 למילף בו' ככתב כדנז' פירוש פשטא שאס' תילוף לחי וקורה בקל וחומר מדין עומד מרובה בו'
 או ספיר איבא למיפסך מה לעמו' בו' אבל כילף חצר ממבוי ולומר מה מבוי שאיכא כיתר בעומר
 מרובה מותר מלחי חצר בו' וזהו ליכא למיפסך מידי דגם בן מבוי הלחי אינו מתיר אלא דופן
 דכיתר ומשני דאיבא למימר מה למבוי שכן פורצתו כ' על בן הקילו' כדנז' כלחי בדלית' לעיל
 ודוק: ומה' שמשום כסוף דמה למבוי שפרצתו כ' זה אינו מיושב לסוגיא דהב' דרב הוב'
 סבירא ליה אף מבוי פורצתו בעשר ומשום הכי לייף קל וחומר מבוי מחנה דעומד מרובה מהבי
 ואס' כניכ' דהרבה כלחי וקורה מהבי בחצר ובעל כרחא נריבין אכילומ' חוקי' ולא כילף חדר
 אלא עיקר תירובין הלכה למשה מסיני הוא והאי ועוד דקאמרי התוספות אייכור ד' שאינו קשם
 לפי אותו דשכר' להו' פורצתו כ' ד' ומש' הכי לא כילף עומד מרובה מקל וחומר דליכא למיפסך
 א"כ כילף חצר קל וחומר ממבוי מאס' דאיב' למיפסך מה למבוי שפרצתו כ' ד' ודוק: ד' ו

מבוי פירק ראשון עירובין

דהו' כהניא לקמן ודוק:
 כה"ה והר"ר שמשיה בו'
 ואפילו כי לא כפיט ופוי

כי הדדי מוהר פכ"ל ור"ל דמה גדומה לנו
 מחנה על מחנה א"ל לנו לצמצם ולמדוד ומיטו
 אפסר דשו בו' הדדי ולכך לרב פפא שרי
 דכפיתר מצוי טפי בעומר מרובה וכעשה
 וכאוסור אינו אלא כפרוך מרובה ולרב הובא
 בריה דר' אסר דהאוסור מצוי טפי כפרוך
 מרובה וכעשה וההיתר אינו אלא בעומ' מרובה
 ולום קשיא להו' היתא מההיא דמנחם בן ב
 עירות בו' דהתם כמי דתרג' אכפ' תביח ב"א
 עולה דשחא קרובה בו' אבל לפי' הרשון
 לק"מ דלמ' ד' א"ל לצמצם אינו דא"ל כלל
 להית' טוין ועיין בתוספות פ"כ דחולין ומה
 פכת' ובחידושינו ט"ס ועיין דסוף וק"ל:

וכה"ה מצדו בעשר בו' דעשר בלמטה
 וארבעה בלמעלה עכ"ל כנ"ל:

וה"ל דעשר כלמט' מעשר ושרי כדקתני דהרב
 מעשר ימעט דהחמט דע"ז עשר ועשר ככלל
 מקרי פסח ופסחית מעט הוי פסחא אכל מניד'
 דהוי כד' היינו משום דממעט דהלוב' כפתקא
 רבא ועייל כפתקא ווטא וארבע טפחים
 נמי מקרי פתקא ככ"א ומהמט' כהלוב'
 דפתקא רבא ודוק:

הרש"ל

בכוכבית כדנז' דמהיד ובפך דברייה בו' ולכך לא שרי אלא כפסך
 דברייה בו' נכתב כדנז' פירש' משום דהוי האסור קריב מן היתר
 לם וניא דילן דביבא להו' פרוץ בעומר אשור וק"ל:

דהו'

רבאמר תורתו בו' מיהו פס'
 פ"י אחר בו' וכפירוש משמע
 מדקאמר בעמוד בו' סכ"ל אין רגום לומר
 וכפירוש משמע דהיינו להפוקי דפירש' שבת'
 רבינו חזקן דאדרבא עיקר הראיה לשהא
 פירש' לכיון דלרב התיקון בעקמומית
 כפרש' לשמואל נמי התיקון בעקמומית
 מה שאין בן פירש' אחר שפרש' לשמואל
 לא הוה התיקון כלל בעקמומית וכו' כהניא
 בדברי פ"ה א"ל ר"ל ובפירוש משמע
 דהיינו כפירוש בדברי רב דהתיקון
 בעקמומית ולאפוקי כר' דהתיקון הוה כפחחי
 המבוי אבל בעקמומית אין צריך תיקון כלל
 אפילו לבד ודומא שפרש' בלשון אחר בדברי
 שמואל ועיין בראש' פ"ה פ"ה וק"ל:

כה"ה כלל אי האקמומית קאי בו'
 הוואיל וכדחי המבוי בו'

דהא צורת הפסח מהבי מן התורה בו' עד
 כחן לטוב רובה לומר דאי ית' מי' אפתתו
 מבוי קאי ודלוי דלא הוה מהבי ליה צורת
 הפסח מיהא מדרבנן לרב אף על גב' דמהבי
 ליה מן התורה אבל אי קאי יותר מי' אפתתו
 כיהא כיון דמן התורה מהבי צורת הפסח
 בכל מקום הכא בעקמומית' סקילו' הכמי' דמהבי
 אפי' כיתר מי' כיון דהתיקון בעקמומית אינו
 אלא

דף

בבוי פרק ראשון עירובין

פ' ומוקד מדליירי רב יודא כפרצה עכ"ל לרב
 יודא דקט רחבה במלתיה ס"ל ופכר רחבה
 בכנדרו חלא משום דנבי חצר קאמר הכילרב
 נקטו כמי האי לטמא' הכא לרב יודא דע
 דלשיתת ר' ליכא לפרוטא דמשתע להו דליירי
 רב יודא כפרצה רחבה כפרש' לעיל דאי
 ברחבה סתומה פשיטא כו' דהא לשיתת ר'
 לא הוה פשיטא דהא ליירי ברחבה דאית ביה
 דלורין חלא דמשמע להו דליירי כפרצה
 כאידך פירושא דמשמע דאין צריך כלום קאלי
 חאסור פילוש דליירי ביה לעיל וק"ל

בא"ד חצר מותרת ומבוי חסור השתא
 פ"ד חסור כו' עכ"ל אין זה
 מוקדק דהא למירושא דמוקד לה כלל עירבו
 מני קאי כולה מלתא ברם ד:

בא"ד דאי כפרצה וכלל עירבו כו' ר"ל
 דאפילו כלל עירבו ליכא חסורא
 חלא משום דכפרצה דהיינו חסור מכולל
בא"ד דהארב יוסף חסר צנדי רחבה
 לכ"ע אפילו למ' דידון משו' לחי
 כו' עכ"ל לפום סברת המקשה ליכא ראי' דהא
 לרב יודא דס"ל דידון משום לחי קושטא דס"ל
 נמי דרשו אפי' צנדי רחבה לא עיקר ראייתה

מהר"ט

דף ה רש"י ב"ה וזרבה כו' ואסור אפילו חצר ככתב בדרן בספרי אחר' אינו וכו' ודאי
 תלמיד פועה וסבר דהיינו שהקושיא היא דאם זה כנדר זה אפילו היה
 באחר ולימא חלא מחלקין לעיל בין זה כנדר זה או לענין שכפרן כנדר דהוי כמפולס שיע'
 לענין לאסור המבוי אפילו עירבו אבל דין חצר כדקאי קאיגס רש"י פירש אחר כך מיד שציקר
 הקושיא היא ממבוי דמוכח דלא ליירי חלא בזה שלא כנדר זה דאי זה כנדר זה חסור משו' מפולס
 ואפילו עירבו ורש"י נוסף פ' לעיל דעיקר תלוי בעירבו ולא עירבו דהיינו שאינו נאסר המבוי
 חלא כלל עירבו אבל עירבו סרי וז"ל הו' זה כנדר זה הו' חסור אפילו בעירבו גם אחר כך מפר'
 להדיא

בבוי פרק ראשון עירובין ח

צ"ה כלום בעקמומית תקשו ליה מאי קאמר
 הכא לשמואל פ"ח לחי מעליא כו' טפי ה"ל
 למפרך חי לשמואל מ"ז צריך תיקון בעקמומית
 אלא כתב דכ"י דאסור האחד לא רבו לתקן ולכך
 הושרבו חילו לתיקון בעקמומית וכו' כהר"ט
 לשיטת ר' ולזה כתבון האז ארוך שכתב
 מהר"ט וק"ל

ע"ב כפרש' ולרבה דאמר כו' ואסור אפי'
 חצר עכ"ל מהר"ט וסמך מלות אפי'
 חצר משפ"ט וכתב תלמוד פועה הניחו וסבר
 שהקושיא היא דאחד זה כנדר אפילו חסור
 ולימא חלא מחלקין לעיל וכן זה כנדר זה כו'
 עכ"ל ועוד האריך פ' שואל וזה מוכרח דוודאי
 חי משום חסור פילוש אין חילוק בין מבוי
 לחצר ומשום שרבים ככנסים בזון ויוצאים כזו
 ומה שהבין מפרש' לקמן שכתב ומלתיה דרב
 למשתר' חצר מינה כו' דר"ל הו' דהער שרבי'
 ככנסים שהי' כהר"ט משתמע מן הסתם אפי' זה
 כנדר כו' עכ"ל זה אינו דהא עטיקרא בעי
 למימר אימתיאם ה"א ה"מ זה שלא כנדר זה
 אבל זה כנדר זה חסור והתם לא קמחי חלא
 חצר ודפ"ר פ' בהר"א אבל זה כנדר זה לא
 הו"א דשות' היחיד לשבת' אבל כוונת רש"י
 הוא דאם דפריך תרתי' ל"ל הא תנן לה חצר
 כו' דאזי' דרב אשמעינן למשתר' חצר
 מינה כלומר דלא יאסר החצר מן המבוי
 וקאמר דהא מלתא משתמע ואפילו זה כו'

מהר"ט

להדיא דברייתא דחצר שרבים ככנסים שהיא ברש' היחיד משתמע מן הסתם אפילו זה כנדר זה
 וכן האמת דחצר שרי בכל ענין ודוק' כד"ה מבוי העשוי כו' וראש פתח כו' ככתב כנדר
 בבאון משמע שחצר חס' הו' פתח לר"ס והשנים סתום ואח"כ פירש פועה נורת הפתח לשבת
 גדול מאדד מאסר ראשון משמע דהוי מפולס כ"י ראשון ואפשר לומר במבוי

משה מבוי דאפילו למ' לאו משום מחיצה ויהיה לו להועיל יותר אם סותמו מ' היכר קצת בעינין וק'ל

באד ודכא כמו וכו' דתרווייהו משו' סיכר וכסמון מורה דכא דאסור כו' סיכ' דרמזיה ד' עכ'ל' אין ראיתא מעבדת לן דהא בדתרווייהו מרי רבא לקמן בין לחי ובין קורה ואדרבא הו' כיחא טפי להאי טעמא דרב חסדא דאופר בלחי משום דס'ל' משום מחיצה ולרבא תרווייהו משום הכירא אבל לטעמא דחסדא רב חסדא משום דלחי הוי משו' לא א'ס' אחאי פליג רבא עליה דרב חסדא דהא דהכיאו מהא דרבא מורה דאחי' להשתמש ברכאי' ד'וודאי' דליבא דאחי' דאין סיהיה ע'כ' טעמא אחרינא איבא דתם דאופר כפ'רש' לקמן דכל' ד' רשות באכפי כפסיה הוא ונ'ע' כבונות דבריהם דרוק

דה ט גמרא רב אחי אמר משוכה

והיא תלויה כו' וס' לירקן מוי הכריח אותו למימר והיא תלויה אלא לאו תלויה בל' מ' מעיקרא שקברה ואשמשוכין דאחרי' לבד אלא דמשוכה לאו היינו קרה אלא משוכה בגובה פחות משלשה ואשמשוכין דאחרי' חיכוך רמי וס' לייסב דמשוכה לא משמע לה בגובה לחוד ודוק

וכתם כ' הורבא התם כו' וז'ל' דא' כו' הוי מקום פטור ואפילו כו' ותדע לנאכיו כמי' לוקמא בגובה ד'הויכו' עכ'ל'

מהרש"ל

מעיקרא לא הוי אסקי' ארעתייהו להקשות ב' לנאכיו דאפשר דהתם אסקופא אינה גובה' אלא לרבא קשיא להו' דלוקמא באסקופא ברמזיה כ' הכא דסתמא כמי' אגרי' בזכריות אלא לפי תירוצם שכתבו לרבא וז'ל' פו' הוי מקום פטור ואפילו פתח כעול כו' דהיינו ע'כ' אסקופא גובה שלשה דכאכיו גובה שלשה לא הוי מקום פטור והשתא קאמרי' תדע דנאכיו כמי' אע' דאפשר סתם אסקופא לא הוי גובה שלשה מכל מקום לוקמא הכי אלא משום דהא כן אפילו בעול כמי' ודוק

ובר' ה לרש"ל כו' ה'ל' לרבנוהמן לפרושי' ב'תלמוד' כהדיו' כו' בפסית מר' במשך ד'כו' עכ'ל'ומה'ט' גופי' כמי' לא בעיר' למנכ' פלוגתייהו כהכי' כ' לחי' שרצתן בפסו' מר' במשך ד'לאל'רנה' להחרי' ולשרש כהדיו' במשך ד'ק'ל'

עכ' בתים' ד'ס'ולרש"ל' כו' והיאך ה' ה' שר'כ'כו' דסתם מבוי' חורר' כתליו' שוין עכ'ל' ר'ל' דמסתמא כ'כ' השני' שכתבה לא ה' חורר' דכות' יותר מכות' וס' כלאו' לחי' ה'ינא' ומוסר' וז'ל' היאך שרי'ל'ט'ל' כ'כ' דלחי' כיון דכות' שכתבה שרצתן פס' ח'י' משום דהלחי' חוץ למבוי' לא תקשה להו' היאך שרי'ל'ט'ל' כ'כ' ג'גדו' טפי מקורה' הינכח' על גבי' יתירות חוץ למבוי' דאסור למ' חורר' החיטון יורד וסותם' ל' דהתם אחי' המחי'ס' שח'ל'ה'ג' דבוקה לכתלים וז'ל' חוד החיטון אינו דבוקה לכתלים

דחיכו' גדול' היה' כ' עקום קצת' שלא היה' פילוסוף' מכוונים' כן מנחתי' להדיו' באור' ורוע' הגדול' זניק' דכרי'רש' וכתב' וס'ת'ל'ט'ק' פתחין לר' ה' והמכו' היה' עקום כמו שפירשתי

לכתלים מש'כ' הכא מהלחי' דבוק בכתלי' וז'ל' חורר' החיטון ספיר' דבוק בכתלים' ודוק' **ובר' ה** כורל' שגדו' כו' ומויתי' להכמי' אחבוי' שרצתו בלחי' דהיינו ל'ג' פנים כו' עכ'ל' לאו מיח' כי' התם דהכא מעמידו' אל'ל' הכותל' מצד' עכיו' ל'ג' פנים ואינו' כ'ר'א' בפנים' כלל' מש'כ' המבוי' שרצתו' מעומדין' ממש' בפנים' אלא' לאסקופי' פירושו' ככותל' ששקט' כותל' מלפניו' דהלחי' עומד' אל'ל' הכותל' מצד' עכיו' ל'ג' חוץ וק'ל'

באד קשה דאחי' מש'כ' כ'ר'א' מפתח' כ' מהלחי' ל'ג' פנים' וז'ל' חורר' החיטון

משני' כו' עכ'ל' וז'ל' הר'ל' שכתבה ל'ג' פנים' המבוי' כ'ר'א' מפתח' כיון' שאין' כ'ר'א' ל'ג' חלל' המבוי' אלא' לע'מדים' אחרי' המבוי' עכ'ל' אבל' ק'ל' דא'כ' לפי' זה' לחי' שמעמידו' מן' הג' ל'ג' חוץ' כ'ה' ג'ל' דלחי' ה'לחי' דאינו' כ'ר'א' כלל' ל'ג' חלל' המבוי' וז'ל' מ'חי' פריך' מהגר' קטנה' דלי'שתי' כ'ר'א' מפתח' דהא' כמי' לא' כ'ר'א' לקטנה' אלא' מן' הג' ל'ג' חוץ' לה' וז'ל' דהתם מקרי' כ'ר'א' לקטנה' כיון' דגדולה' כמי' מזמירי'א' כ'ה' אכל' וז'ל'א' ח'ל'א' ה'ה' כ'ה' כמי' גדולה' לא' היה' לקטנה' כ'ר'א' מפתח' כ'ג' כיון' שאינו' כ'ר'א' ל'ג' חלל' המבוי' כלל' אלא' דכ'ר'א' הכל' מעובי' הכותלים' וק'ל'

באד ואין' לומר' בכ'כס'ג' ד'כו' דאין' זה' שייך' ב'כ'ר'ב' עכ'ל' ר'ל' ב'כ' כיון' עכ'ל' ר'ל' ב'כ'ר' כיון' דבעי' פס' מועיל' יותר' אם' סותמו' מש'כ' בלחי' דאפילו' למ' משום' מחיצה' בעינין' היכר' קצת' כמ'ט' התם' לעיל' וק'ל'

באד ומיהו' אי'הו' דווקא' הא' דלמי' לקמן' לקמן' כעשר' וז'ל' טעמים' סגי' ח'ט'כו'

עכ'ל' ר'ל' דא'כ' רבי' לא סבר' כרבי'וסי' דבעי' כל' פס'ג' מ'ל' בעי' כל' פס' טפח' כיחא' יח'י' כ'כס'ו' אין' ה'ק' עובי' טפח' ולא' ח'י'ב' במקום' פסוק'ל' **באד** וז'ל'כ'כו' ש'ט'היכר' כותלי' קטנה' כו' כשיפוט' ממורח' למערב' כו' עכ'ל' דמה' שכתב' אינו' כ'ר'א' מהלחי' אלא' מכותל' קטנה' שהולך' משפוט' ממורח' למערב' וגיכופי' גדולה' אינו' כ'ר'א' מעובי' כותלי' קטנה' כיון' שהשיפוט' הולך' מ'כ'פון' לדרום' ומיהו' אי' לא' הכ'כס' מ'שתי' ג'ס' הקטנה' בגופי' הגדול' כיון' דגדולה' מ'שתי' ג' וז'ל'ט'ל' וז'ל'כ'ל'

דה י כפ'רש' בל'ה' ש'מ' מהכא' פרוץ' בעומד' אסור' וכו' ושמעת' מהכא' דרב' יודא' כ'כ' הוכח' ס'ל' כו' עכ'ל' מיהו' ר'כ' הוכח' בריה' דרב' יהושע' אינו' מוכרח' דסבר' כ'כ' יודא' דלא' פליג' לקמן' אלא' כש'כ'ר'ק' כל' הפרוץ' והעומד' הוי' פרוץ' כעומד' מש'כ' הכא' כש'כ'ר'ק' הכל' יהיה' העומד' מרובה' מן' הפרוץ' וק'ל'

ובתוספות' כ'ה' עושה' פס' כו' ומבוי' עקום' דא'כ'ר'כו' דלתות' דהוי' כמו' לא' הוי' פתוח' כ'כ' פתחים' ל'ר'ה' ח'ל' כו' עכ'ל' לפ'רש' לעיל' דא'כ'ר'כו' כ' דלתות' דהיינו' כ'מין' ח'ל'כ'אור'ה' דב' הפתחים' כמו' מ'כ'ר' אחד' הם' ל'ר'ה'א' ואפשר' כיון' דהפתחים' רחוקים' זה' מזה' לא' הוי' כמו' פתחים' ל'ר'ה'א' כמו' הכא' גבי' פס' דב' הפתחים' קרובים' זה' לזה' שאין' מ'פסיק' ביניהם' רק' ספס' וע'ל' דה'ה' דא'כ'ר'כו' כ' דלתות' היה' עקום' כ'כ'ר'ה' וז' דהשת'הו' הכ' דלתות' כ'פתוח'

לכ'ר'ה' ומה' שכתבו' העולם' עוד' אז' יפ'רש' שהיה' מ'פולס' ח'ט'כו'

מבוי פרק ראשון עירובין

אמנולם וכאמנע עקום כפר' היינו מ'ש לעיל
 ופי' נרס' דלנתת ח'ל' דמפולס נמו' הים ועקום
 באמנע כו' והוא לפי שיטת ר' במ' הר' ש'
 ע'ס: **ובר'ה** ועושה פס' כו' ומופלג
 הכותל'וב' דאמר לקמן
 כו' עכ'ל'ר'ל' ב' טפחים ור' סהיה ליכטל
 לאותו תיקון כמ' רבינו יוחנן כפי' הר'ף
 דכמנח מבוי זה בלא שום תיקון דאע"כ דמשום
 פערצה לא יכולנן לפסולי' דהא' הוא ח'ה
 כפסל משום שאין שם לא לחי ולא קורה וק' :
ובר'ה ואמאי יעשה כו' לכך כר' דפרקי
 ויעשה פס' חמה ומה' ד' כו' עדיין
 כו' עכ'ל' וכן יס' לפרש' ה' דפרקי ויעשה פס'
 חמה' י' אכל' ה' דפרקי וירחיק חמה ויעש' כו'
 ליק' לפירושי' הבין' אלא כפרש' והכי הו' שפיר
 טפיטל תהא פרת' ב' אמות כ'א' כו' וק' :
ובר'ה ואנכע' כו' לא שייך בעוד' האסלא
 שהוא בל' אג' חורא' דהא' כו'
 עכ'ל' יס' לקי' חמאי לא כתבו כן אגופה
 מלת' דרב דיי' דלפני' רוח' באמנע דכ'נ'
 פני' חמאי לעיל חתי' חורא' דהא' גיטא כו'
 גבי ויעשה פס' חמה וירחיק כו' ויש ליישב
 והא' :
דת' יא בתום כר'ה' חצר שרובת
 כו' וי' דאין ללמוד אלא
 ד' מחיצות כו' הוי כמו פרוץ מרוב' כו' עכ'ל'
 וליכא לאקשו'י' דאב'ני' מחיצת' ח' יוכיח דהיינו
 נורת' הפתח כפרין מרוב' ולא מהני כיתר' מי'
 דל' פיון דאין יכול' ללמוד' ככפין אכ' ליק' לחמו'
 כים כמי' יוכיח וכו' פתחו' דתום' לעיל גבי' ק'
 כד' ח' חורין ש' ח' ח' ודו' ק' :

מבוי פרק ראשון עירובין

קוש'א' דאומא דהך דשמואל דאמר כיתר' בפס'
 א' היינו דווק' כמים דקל' הוא כו' וכדלח' אבוי
 דכיון דסתמא קאמר שמואל' לא כיחא ליה
 לתלמוד' לאוקומא דווקא כמים ורב' יום' שהכיר
 ראייה' לדבריו היינו למאי דלא אסיק' אדעתיה
 לתקן בין חורבא ובין מים ודו' ק' :
 ובתום' כד' בפס' חצר וקשה דנפני' מבוי
 כו' אע"כ דשניהם משו' עכ'ל'
 היינו לפרש' לקמן דחצר כיתר' בפס' א' ר'
 דאמר כשני פסין לרבנן פס' א' משהו ולרבי'ב'
 פסין משהו לכאן ומשהו לכאן אבל לפרש' ע"כ
 חצר כיתר' בפס' א' דאמרי רבנן היינו פס' ד'
 ורבי' דקאמר ב' פסין היינו כר' יוסי' ג' מבוא
 ונ' מבוא וק' : **ובר'ה** ורב' נחמן כו'
 דלרבנן גבי' להו' בפס' משהו
 ולר' זכרי' ב' פסין של ב' משהוין פו' עכ'ל' והא'
 דקאמר והא' דתני' אדא בר' אבמי' ר' הו'
 וסבר לה כר' יוסי' פ'ל' דרבי' ונחמן פליגי וס'ל'
 אליבא דר' רב' פסין שכל' משהו פני' ולא
 סבר כר' יוסי' אלא אדא בר' אבמי' תני' הכי
 דר' בר' יוסי' ס'ל' ובעי' בכל' דה' פס' ג' אבל
 לפרש' כיחא טפי דלר' ונחמן כמי' ר' כר' יוסי'
 ס'ל' דכתיב' ח' ודו' ק' :
ע"ב במרא' איתבי' ויחד' עכ'ל' אר' כו'
 עושה לחי' מבוא' כו' או קורה כו'
 עכ'ל' מפרש' כר'ה' דמלחי' פרוץ לרבא' וכן
 משמע לשון איתבי' וס' דה' מ' למפרד' לכולהו
 המורא' מקורה מבוא' כו' דאלמא קורה משום
 מחיצה וק' : ובתום' כד' ה' עכ'ל' דאית'
 כו' דמיידי' בחצר שכפרה' מע' כו' וקאמר
 הד' ע' דאית' ליה גידודי' ולהכי מטלטלין דשכ'
 הואיל והותרה כו' עכ'ל' נ' ע' לפירושו' אמאי לא

TWENTY TWO

רחב טפח ומיהו ק"ק ומאי פרי' ואי' דמהפך
כל מלתיהו דהשתא לא חני כלל בדברי רבנן
רחבה טפח ושפיר מתקומא מילתא דר' אלעז
כרבנן ויל' דמשמע מדקאמר אתנייהו רחב
וכריאה דאינו מ' פך רק הן מלת כלל' וזו' ק'
וכראה לר' תכו' אתנייהו תחבה
באה

ובריא במו' במתני' א"ל סהתלמו
 כו' עכ"ל ר"ל כמו במתני' שלפנינו והשת' לפי
 זה קוטע' הוא ל"ב דרכנ' דברש' אסקו ספיר
 מלתיהו ולא נטר עד פיסקא דסיפא אלא
 סהתלמוד כו' עד סיים פלוגתיהו ודע דלפי
 זה הו' דמתני' ליה מעיקר' כדברי רבנן אעפ"י
 שאינה כריח' און נ"ל דמהפך דברי רבנן
 לדברי ר' יוד' א"ל שמוח הפלוגת' ואין מחלוקת
 בדבר א"ל לכו' אעפ"י שאינה כריח' ולפרש' ש'
 ל'ק' להגלי' למחוק הפלוגתא אלא למחוק כל
 בבא דרואין אבל לפירש ד"ל ספיר מוח
 הפלוגתא למח' מיהו א"ל לפרש לפי' ר' תנמי
 דמעיקרא מהפך דברי רבנן לכו' יוד' א"ל דלא
 נחית להפך אלא מלתא דרבנן וממיל' דכפרס
 בהיפך דברי ר' יוד' ואין שיהיה ק"ל לפי' ד"ל
 דפריר לרב דלאתני' רחב' וכריחא מהו דר'
 חלעזי דסמח' הוי כרפך דלמאי דמתני' כמו
 מעיקר' חף על פ' שאינה כריחא כדברי רבנן
 תקשי ליה מדרבי' לעזי דלית' רחב' ד'קאמר
 ובמתני' תני לרבנן יודי' שהח' רחב' טפק ויש
 ליישב וד'ק'

ע"ב
בפרט: כד'ס סק' כוריים כיבס' כו'
אלמל גורשא תילתא וכלי שנוכח
כחני אורכו כו' עכ"ל ר"ל כללי המחזיק שאל
וודאי חס הוא רחב. ואורך הרבה יהיה גורשו
יוחק

מנבי פרק ראשון עירובין יא

לגבי אילן ונוח' דקט מדר' אטו תרתי דהיינו
גדר אב אילן וחית קטנים ודו' ק'

ובר' תל ונקט ב' דלמא חתי נחמט
 אלמא דבר שאינו ראוי להעשו
 ביד' ארס ב' עכ' והא דפרקין תל ונקט מאי
 חיובא למימר דל' דאש' דראויין להעשו ביד'
 ארס מסתמא לא איירי בהכי דתרחילה עשאן
 לכך פטורח פדול ה' לעשות תל ונקט בבית
 סאתים ועוד נו אה לפרע לפי תירוק התוספת
 דהכי פריך בשלמא קמה לחיי דלא הוי פשיטא
 דקמ' דלא גזרינן דלמא חתי לאשתמושי
 במחומר אלמא תל ונקט מא' דהא הוי פשיטא
 כשעשאן לכך ודו'

ע"ב
בתום כ"ד' ורבען האו וכתבו
אע"ג דאזערדיק למדרש וכתב לה
לשמה בו"עב' ו לעיל מוכיח לר' הגלילי דדרש
ו כתב לה מ"מ לא תקשי ליה הכי דהא אדערדיק
למדרש וכתב לה לשמה דל" דמה היא דלשמה
ולפיכך שפיר בלל ופרט וכ"כ בתוספות בפרק
קט"ז ומה שיש לדקדק בזה עיין במידותיו ס"ס
ידו"מ:

וּבְרָה־
דְּנָבִי כְּדָרִים לֹא קָשִׁיף לָהּ דְּרֹאֵן זֶה בְּרִיתוֹת
דְּחִסְתָּר שִׁיקְנָה בִּיתְאֲחֵר יַעֲיִין בְּחֻדְוִי' אִם
וּבְרָה־
בְּחֻבְרִים אַחֵר הָרֹב כּו' עַל קָלָן דְּלַעֲלֵי
בְּפִירְקִין בְּתוּם בְּד' הָוִסְפֵּן דְּבִרְהִים כּו' וְשִׁשִּׁי
דְּפִסְקָא לָהּ דְּנָבִי בִּידֵי אֲדָם אֲכַפֵּר לְנַפְשָׁם
בִּידֵי שְׁמִים אֵל לְנַפְשָׁם וְהָאֵל תְּבִינָא רִאשִׁיָּה

מבוי פרק ראשון עירובין

דאף בידים שמים אפשר למצא וד' ק'
ד' טז
והיקף חשוב הוא ופ' ה' חס היה פרוץ כו' עכ"ל
דאף חילוק בשם דבר בין מנ' ועד ד' ובין
מנ' ועד ח' חלל בהך מלתא לחוד דמנ' ועד ח'
היקף חשוב הוא ומות מיתה כבנדרו חס' כפרון
מרוכה מנ' כ' מנ' עד ד' חלוק בין כבנדרו
ובין חס' כבנדרו דאסוד כיון דלח' היקף חשוב
הוא וד' ק' ובר' דפסול דפח' מנ'
לא הוי מנ'
מרוכה כו' עכ"ל י' דלקדק בזה לפירושו דהא
וודאי כי מטא פרוץ לנ' אס' העומד פחות מנ'
מני שפ' למתלי כפרון מרוכה על העומד דלא
עדיף מפרון נ' ועומד נ' דפסול משום דפרון
בעומד ומנ' דפסול כפרון מרוכה ונ' ליושב
דח' דע"כ איתלן למתלי האי פסולה דפרון
נ' ועומד פחות מנ' מני משום דיקור גדי דאי
משום פרוץ מרוכה לחוד א"כ בעומד טפח
ופרוץ טפחיים אחאי כשר הרי גס כן פרוץ
מרוכה חלל דכשר משום דלית ביה דיקור גדי
מש"כ בפרק ג' דהוה דיקור גדי ומיהו פסול
כמי משום פרוץ מרוכה ונ' ע'
וכתום
בר' דר' ג' גרם כו' דגרם והא
ח' למצא שיתום כו' עכ"ל
ובוודאי דאין ק"ל דאפשר למצא בידו חרס
ופיהו סכך פושל מכוון כ"כ כמו האויר
שביניהם חלל דא"א למצאם לכוון לסתום כל
האויר שביניהם וז"כ יתרבה אותו האויר עס
סכך פסול על סכך הבשר שביניהם וכמנ' שאין
הבשר מרוכה על אותו מעט אויר עפ' סכך

כ' שול לרב הוסיף או כמיהו לרב פשא וד' ק'
ע"ב
בתום כד' ה' אי מוקי לה כן ופח' מנ'
וחצי וחבל חסדו ופחות מנ' וחבל
חצי טפח ומנ' א"כ שפ' ד' דוקא דכד' ק'
לית דהעומד למעלה יותר מפרון דלמטה
ולכא למימר חתי אוירא כו' חבל אס' היה
פרון דלמטה שיה בעומד למעלה דהיינו
פחות מנ' וחבל משקו בימצעי שלשה ספחים
וחצי טפח ואח"כ חבל עשהו ופחות מנ' וחבל
חצי טפח א"כ ק' לית דכיון דעומד לא היה
מרוכה מן הפרון אמרי' שפיר חתי אוירא
דהאי כו' כדאמרי' לעיל גבי ויעשה פס' חמה
וירחק כו' וק"ל
ד' יד
בתום כד' ה' עירב דרך כו'
דהלכ' כרב הוסיף כו' דת"כ
אסוד כדמסיק כו' עכ"ל י' דלקדק בזה דהא
בפרק ברייתא דפ' הדר שרי מני מבוי שניטלה
קורתו וליטא הלכות הכי וא"כ אדרבה כיוון
איתכח דהלכ' דרבינו יצחק ביהוה דעטלה
קורתו כיון דאיתניס ודליוורין דה"כ פ' הדר ונ'
ליושב דההיא דעטלה קורתו פלוגתא דרבנאי
היא דר' יודא ור' יוס' וי"ל כה כרבי יוס' ונ' לנב"ר
וידא וד' ק' בא"ד
שפ' דהיוון
בעשה הקדר
מיותי מחנה גדולה שספרה כו' עכ"ל כנ"ל דהך
בעיה דרב אומעא מני ביה קובלא מיררי
דאיכא מחנה הדיניהם כפרה' שס'
בא"ד
וכר' לר' שאס' עירבו לזירך מנ'
כו' ואשילו כסויה באמצע השבוע
ואחר כך כו' עכ"ל ב"ב ושיין כר' א"כ ובמרדכי
וק"ל
בא"ד

מבוי פרק ראשון עירובין יב

בא"ד
ועוד דלמסקנא כו' ושרי אפי' במבוי
שכשלה קורת כ"ס דיתיר פטיר
דרך כו' עכ"ל ולפי זה ליתא להך חסתיים
דקאמר תלמוד' לעיל דהא ר' יצחק שרי בעירב
דרך הפתח ז"ל ה' ברא' ש' וק"ל דמוקרי איתא
לדיוורין כיון דאין ביניהם א"א המניח דמפסקת
ע' פתחיה חבל לפי דברי ר' יצחק כראה דהך
ברויתא לא מתני' אלא לשי' סכרת רב הונא
דלא תלג מול גמדי בדיוורין חבל לסכרת דרבי
יצחק דתלי מלת בדיוורין וודאי דטפ' יס' לאסור
בפירב דרך הפתח מבניטול קורתו והשתא הך
חסתיים דקאמר תלמודא קיימא שפיר אף לפי
המסקנא ודוק
ע"ב
בתום כד' ה' לא שכיח כו' דהתי' מני
לאסור ה' חלה ואף על גב דהויה
בכתב כו' עכ"ל
סליק פרק מבוי

פרק עירובין פסין

ד' יד
ע"כ כר' ג' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
פי הכי ר' גמרי' דחמא כו'
היינו היכא דלכא סס' דמיתות כו' עכ"ל ר' ל'
דמ' ה' דאיכא רבא סס' ד' מחיות לא הוי
אסורא דאוירתא אע"ג דפרון מרוכה מיוון
אסורא דרבנן איכא כפרון מרוכה אף על

מה' של
כל שאין לו קובצו קורא כו' כ' פירש שאס' המת היה קורא וס' עובין קרוב
בעיר תוספתא כו' פרק ג' מיניס חבל ר' פירש בשם הירושל' מי בריה האשה
דכה דקאי על כהן שכל ליטמא שקורא לאחרים כו' וכן פירש הסמ"ג
פרק

בדקה שש

דמכניא ובור דקתמו היינו בור הרבים וק"ל
וכרה בור לחוד פרס' בור מ' מכוסן
 דעבדי דפסקי בו' פ"כ' ולפי
 זה בור דנקט חכמי' היינו בור היח' דווקא דבור
 הרבים אין לחוש דלמא מפסקו דמורכבי
 אסדרי' במ"ט התם לקמן וא"כ ת"ק דשרי בבור
 היינו אפי' בור היח' וא"כ מתני' דהבא פ"כ לז'
 אחא כותיה וק"ל

בא"ר וטעמא: משום דבעינן מידי דקוי
לארס דאי: משום דלא מפסקין בו
עב' זכאר היחיד: דלא משום דבעינן תרתי
למעלי ותא: דהיינו מידי דבורך רבים ומיס חיי'
דהיינו דווקא בלא הרבים וק"ל
ד"ר י"ט ע"כ נמצא אמר רב פפא
יתירו: על אי בו ככל

ע"ש במרחב הכ"מ מדקתני וכלבד סורבס
בפסוק ס'מ אין זה מדבריו אבי א"ל
מלשון התלמוד דל"כ לא הוה קמבעיא ליה
לכ"ז

מהרש"ל

דף טז

דלת יט
 ע'א נמרץ נס פרכות יעטה מורה כ'נ'כ פירש לפני הש' אהרי מורד לו
 דרך הטוב' שס' דומקין פתחא כ'נ'כ' ל'כ' ב'כאן משמע שה'
 קבלה בידם שלא היה אלא פתח אחד לכן עדן דאס לא בן לימא כוללם פתחים כדאשכחן נבי
 ניהם שהם לו מלשה פתחים רחוקים זו מזו וא' כ' תימא הא מדהטובה מרובה ממידת פורענות
 כדמסיק ביומא פרק בתרא בדומה לזו בענין פתיחות הדלתות דמן סויר לעס' ישראל דיליף
 מארבות הסמים וכו' מזה מורה טובה מרובה כ' וכדא' כענין דבדולא הק' כה לא רנה ללל
 סוד ה' עדן ולשמי' אומן כפתחי הרבה ואין לו אלא פתח אחד כדי שיהא העובד הש' באמונה
 ולא יתעבר שזו היא מדה הרוע בעבודת הש' אבל השפעת הגיהנם כפתחים הרבה וכמה
 ש' תארוס יש לה על תיקון פעולה בא' כדי להטיל אימ' יתירס לסיית עובד השם ויתבר' מירא
 ש' היא עבודת השם ותעלה וברו כרובס ורובס דעלמא ואולי מתוך כך יבא לידי אהבה ודו' ק'

עוֹשֵׂי מַסִּין בְּרַק שֵׁנִי עִירֻבִין י

למיתת דלתי אוירא בו' מ' חס הארץ
בדיומין לא מתבר מיהו חס הרחוק כמי
הרבה ר'ר' מליכא לספוקי ואמי למעבד כמו
בפשוטין כיון דנקט במלתיה פשוטין חלא לר'
יודא דלא נקט פשוטין קמבעיא ליה דלויאל
היכא דהרחיק הרבה איכא לספוקי דליכא
למיתת דלתי אוירא בו' וס' ארבע דיומין
עדיפא ליה ור'ק

דא' כ' מאי קמבעי' ליה לקמן לר' יודא בהרמין
 רבנא ביון דאמילא לרבי מאיר דקטא פסוין
 עדין הארכת דיומין בהרמין הרבה מטעמא
 דאמילא לוידיא בו' וחס' לר' מנא איבא לספוקי
 בהרמין הרבה איזא עדין א' פ' אחא נקט לה
 למבעי הכי לרבי יודא ביון דלר' מנא איבא
 למבעי הכי ע' כ' כר' לומר שקדק לפרש בן
 לר' מ' בהרמין פורתא בן לרבות' לאידך גיסא
 לר' מ' בהרמין פורתא לרבות' חורחא לויבא

ובתום' ב' ד' ואם איתא בו' ה' ה' עומ' מרוב'
 פדקתני אי איתא מודה בריר בו' מכ' ל'
 ר' ל' דיומין דדיר וסבר ומוקטא דסתמן עומד
 מרוב' מיירי בני בפסין לכיראות ומיירי אכיו
 דקמבעי ליה לרבה לר' יודא' ללא איורי
 בשומד מרובה דאל' ל' מ' כיו' ה' מ' למבעי
 הכי בשומד מרובה ללא קאמרינן לעיל לר' מ'
 דפסוין עדימ' אלף

פסוקים

תוספות.

כד' בר מצא על כו' שלמה יורדין לביהמם ואינם עולין כו' כי אינו ר' שליך
שלמה אינן עולין כלל מהר איבא חד מהמך שלמה חשת איש והוכיחו. סתם
כפ' הובס שטולה סהרי ים לו חלק עולם הבא והא דקאמר אינן עולין ר' אינן עולין מדר חלא
לאחר יב' חמש דמשפט דשמי ושרא יב' חודש בניהם והבא על הגויה אינו בכלל דשמי ושרא
ועולה אחר מקבל דבזו מדר חבל מקו' סתם כפ' הובס לא סביר להוה סמינוי' וסביר לשם דאף
הבא על הגויה אינו עולה עד הא' כי מדר' הבא דלא קאמי' בדהו אינן מסו' דהבא על הגויה אינו
בעצם כל כך אם לא שיש בידו סאר עבירו סר חיו לודד בניהם כמבילין ואז מהכי הבא על הגויה
דאברהם לא מבקש ליה ואינו מעלה מיד לא סוהה סס יב' חודש ע"ס כד' והא איבא
כו' ונס' בג' דברים כו' כי כפ' במדרס של ג' דברי עיון בתו' פ' ח' דע' דף יז ע"ב גמר' מסו'
דכתי' למיתבן סוף כשלם עשרה שלם עשרה הוויין מסו' דכתי' כו' ככ' וכו' כס' א' גרסי' יג הוויין
והא יב' טפי והא הויא יב' פריך מה קמתיביתא איורי דתבי' כ"ג כו' ה' א' הוויין ואיב' כמי טפי
ואיב' הויא גופ' איב' מיושב כל כך לומ' כי' מחא סקו' טפי ממכו כשלמ' אי' הוי כי' ולא ממא' יג דהוי
זוטר טפי הוי סייך לומ' דתבי' בעשר איירי דידי' איב' השת' דל' הוי גופ' דחוק אינן סייך לומ' איירי
וממא' הוי דתבי' כי' דל' הוי יד' לא זוטר טפי תכא נמי כי' אע"י דעדי' ספיתו תכא כמי בעשר
אע"י סקו' עשר ממא' ופריך י' לא הוויין פיהל' הויא רחמ' מיר' סהרי לא הגיע ד' ח' אפי'

עושיז בסיון ברוך שני עירוביז

[illegible]

פערסעל

[illegible]

דף כ"ב

מ"ב במרחל קוויטתס לריסך פי עמודי ב' כ"ב פירט קוויטתס לרכה בר כחמושי
ססור רבך בתוך מדרשו מלך יוחנן כי אמר לחאי מעתה ייחד איי סלס

עוטיק פון פריז

לעיל באן זלאס"ל קאמער וק"ל

[illegible]

ב'ו' אבידורחא תשמישתיה כמוי' עכ' ל מית
 ה'מ' ללוקומה כ'ר' יורד ופסתי מחיות ור' ה'
 לטומאה אשער' ליה אלל דכח' ליה ללוקומה
 כהבו ולפלו' כרכנ' אך קשה ללוקומה כב'
 מחיות בבורות וכרבנ' ולא פליגי אדר' לפי
 אלל היבא דכוחא תשמישתיה חבל הכא דל'
 ביחא תשמישתיה מחור דלתי רבים ומבטל'
 מחיות ויש ליישב דכן לי טס' מחיות לרב'
 יורד כמו ב' מחיות לרבנ' וא' כ' מרבנ'
 מחיות כשנש' לר' בשם' מחיות וק'

דף כג

ביתוס ב' ד' ל' ס' דרס
ו' ל' ש' ריחוד וכול להיו
דיהוי כר' כ' וסאי דנק כו' עכ' ל' ר' ל' דוודר
זאמלתייה דר' גופיה לא בשמע למעט כ'
היחיד לא דלי לאו אחד הלכה כר' כ' י
להות לפרש דר' כ' נמי לא מחוט כ'
היחוד לא בור הרב' לחוד אורח דמלת' למצ

מהרש"ל

דף כג
מ'א אולימח' בו' למיתני ועוד א' ע' דלא הוי מעבין אחד אכלה עמיטא לי
דסייד למיתני ועוד היכ' דהוו תרווייהו בו' כפ' תוספות ע' כ' דל'
אויב כתייהו בו' ואס' בל' לקסין בו' וזי' מנח' הן שיעורן. לכתחילה לעשות כך והא' לא איירי אלא
הסכסוך קרפ' שהוא כזו' בכר' הן היא כתוספות שכן

33 77

[illegible]

עירובי חול - טו

[illegible]

ספר חידושי הלכות מהרש"א עמוד 1 הודפס מתוך אוצרות התורה, עמוד 15

עושין פסיד

פרק שני

דאורי ביה הוה בכלל ע' מנומנא ובעי
 שומריה ולר' עק' לא אורי ביה הוה בכלל יתר
 מע' ולא פני בשומריה דביתר לא פליגי ומניין
 דאורי ביה פני בשומריה אכל לפי הדין דביתר
 מע' סגי בשומריה ובפסות לא נריך שומריה לא
 פליגי רע' ק' כלל דפסות מע' וסגי בשומריה ובדבר
 וביתר הוה לא פליגי עליה וסגי בשומריה ובדבר
 מועט כמו לר' ב' דאורי ביה הוה בכלל יתר
 ובעי שומריה ולר' עק' כמו דלא אורי ביה הוה
 בכלל יתר ובעי ט' מירה בן כר' לפרס דבריה
 ודוק' **בא"ר** דמ' אצטריך רע' ק' לאורי
 לחור' ולשנו' וכלכר שיהא
 בה ע' אחמה ב' עכ"ל לויאל לאקסווי לפ' רש'י
 דלא פריך מאי בנייהו אלישכא אלא מאי
 בנייהו לענין דינא אימא קוסטא הוה דהנדר
 לשנות וכלכר שיהא בה ב' מ' מ' דקאי אר'י
 ב' דאורי ביתר מע' ואצטריך ליה לרע' ק'
 לשנות וכלכר שיהא בה ב' דלא נומא דשרי
 אפילו ביתר מע' בקושיית' הוה לקמן לפי ר' ר' ח'
 לפום זה הפי' דל' דל' דלא דתני והנדר
 לשנות וכלכר שיהא בה ב' לאשמועינן דלא
 אורי בדבר מועט ועו' דהא לא קאי אר'י ב' ב'
 אלא חת' דאמרו לו ועוד נראה דבר פסות
 דלפרס' לא מסתפקא להו בהאי פירוש' לומר
 בדבריו ר' ב' דפסות מע' אין נריך שומריה
 וביתר סגי בשומריה דל' אצטריך רע' ק' היינו
 ת"ק דאמרו לו לפרוך ר' ב' היינו ת"ק דאמרו
 אחרייתא

מהרש"ל

רפ' דף ב' ד' בד' לקולא דאפילו כו' כ' פירוש אפילו הוה של שני בעלי
 השתא כמו בלא מחנה שרי לקד גברא ודוק'

תוספות

עושין פסיד

פרק שני

עירובין

טז

אחרייתא הוה תני ועוד בסוכה וצ"כ דאמרו
 אע"כ דלא היו תרנויהו לקומרא ביון דהו
 תרנויהו מענין א' תני בהו ועוד והתוס' ספר'
 בתרא דמנלה כתבו לייסב התוס' דהו תרנויהו
 כמו לחומרא ע"כ
ובר' ח הכא במלתא כו' וצ"כ דהתוס' הו
 תני קולי כו' דכח היתר עדיף
 עכ"כ ר' ל' ולא דמיא לר' ח' אף ע"כ דהו תני
 מומרא וכיון דאפסקה במלתא אחרייתא לא
 תני ועוד דכח דאיסורא לא עדיף ליה ולשון
 התוס' בפרק המביא מנומנא ביה ע"כ
ע"כ בפ' רש' ב' דלא אלא אמר דהוה כו'
 דהא בעית למעבד מנייה דנופה צל
 רפ' ב' חמות ד' טפח' אורן כו' עכ"כ ב' הנהת
 שפריס החדשם וזה החשבון הוה לקומ' המוקף
 ע' אמת וד' טפחים על' חמות וד' טפחים
 בזולת התוס' דמניש מאות' ית' אמות' וטפח'
 שכתבו וברוב ספרים מנחת' מונה וכו'
 הנהת מהרש"ל דנופה של רפ' ב' חמות אורן כו'
 וזה החשבון מכיון קרוב לחוט המקיף ע"כ
 התוס' ודוק' ובפרס' ב' ד' אכל בית
 פאטים כו' הוה איל ודח' גברא הוה עכ"כ ר' ל'
 דהבא כיון דפרוך זה ליה אע"כ דרשויות אמת
 הן לר' מ' הוה אכרי אהדי' העלים אילן
 דאורי הכא בחד גברא ור' כ' כמנ' דמנ' ר' ב'
 בשני בעלים היינו באינס' פרוצים זה ליה ולא
 אכרי העלים אהדי' ואפ"ה לרבנן אסור מ' מ' מ'
 דהרשויות אכרי אהדי' אכל בפרוך זה ליה אף
 בשני חזירו אי הוה של ב' בעלים אסור אף לר' מ'

תוספות

מהרש"ל

כד' סכדל כו' באר' דבעינן באות מבגד גדול כו' כ"כ פירוש שכתבתי כו' שומריה
 מהרש"ל

דא' ה' טהור לנהלא לא אלטער' (דאס דפיון ד'תנ"ך)
 חתונה ברוטא דתקפה בשערין הים הסבדל
 טמא ח' כסמבסמק גם השני טהור משו' דפני'
 חדשות באו לבאן מכ"ס בסמקן השני אחר
 טעמם טהור שאינה חוזר לטומאה השנינה
 וקרוכ לזה כתבנו בר"פ דאלו קשרים ועוד
 הארכנו גם בדברי התוס' ובכוונתם ע"ס'
 וכד' פשוט ל"א בו דלמקן גבי אבורקין בו'
 עכ"ל כתב מהרש"ל ותימה שלא מצינו למקן
 דמהנה פ' לרב לא הוקף ולבסוף ט"ב ולא בהוק'
 ולבסוף פתח בו' עכ"ל ואולי כעלם מעיני הרב'
 מה שכתבו התוס' אחר פ' אש וזל והס' לא ידעו
 אם רבא סמך על הוק' ולבסוף פתח בו' והקשו
 לו מעיד חדשה וכו' כ"ס הוקף ולבסוף פתח
 עכ"ל ע"ס'

ע"ב בתוספתו ב' ד' לא חמץ בו פ' שאין
 בשומקו עשרה ב' ד' חמץ סאתי בו
 עכ"ל ודקאמר מים ב' טע"י דמי היונו אפי"ו
 ביותר מסאתים אלא שאין בשומקו יו"ל :

בא"ד כגלויה חש"ב דבני נדא אפילו ר' לא
חשך ביהר מבית סאתים במחיצות
במורות ב' ע"ל אבל חתום לעיל כ"ד וכלכר
פיהא ב' כתבדראן לחלק בדור בין מחיצות
במורות לפסין ומראה ליעקב לרביהם הא

מאחר ש

מדרם לאמקוי האזן אחר שפירשה אין בטומאת מדרם כלל:

דבר אחד

תוס' ב"ר' א' רעבילדל פו מ'כ' ר' חותיה הכי במאי עבקין בו ה' א'
 ב"ר' ופי' אויר כו' ב"ד ל' א' היה נריד אלל לחי בו' כ"כ ותימה הלא אין
 מושיל להי' אלל במה מ'ס כו' דיורין כדפישרו התוספות לעול גבי שכל וגבי קרפף דלית ביה
 דיורין כמי' איכו מושיל ואפשר ללו' דוקא קאמר דו' ק' ב"ד אין נריד סוס תיקון בו' כ"כ
 בלא כפרץ לרשות הרבים איבא כפקקתא להא מילתא דמסוס מלוז' ל' מיתקא אפילו לא עירכו
 כדאמר

דקאמער לעבן וו מאנעם ווו פסין דע'ק דעס
דבור לא ממתי מוקף ליריה ולא מהכי ביתר
מי'מ קאמרי לי רבין דכסו שליר וסער מקר
מוקף ליריה בלא בור בלא בסיק
ליריה מעיקרא כנון צפתה ולפסוק הוקף פ'פ
פמח בפסין טע' עשיתן מעקרא להוי
במוקף ליריה וזהו קאמ'ל די ווו מחינה
נמורה ואילו פסין שפדנתן כ'ג ולא הוי מוקף
ליריה אבל ע' כ ה במחינה נמורה כמילא
הוי מוקף ליריה טפי מנב' פסיו ודוק

וּבְרָה¹
 לַעֲבִיד כּוֹ וְהַשְׁתַּחֲוִי אֶל חַיִּים
 לַשִּׁירְטוֹן לְעוֹלָם יִהְיֶה וְתִקְלַט
 מִתּוֹךְ כּוֹ עַל רֹאשׁ הַשְׁתַּחֲוִי לַשִּׁירְטוֹן
 מִיְּיָרֵי בִּלְחָן הַהֵבֶרֶת דַּחַב וְיִתֵּן מִי
 לַשִּׁירְטוֹן דַּחַב מִתּוֹךְ לֹא יִהְיֶה הַשִּׁירְטוֹן כִּכֵּן עַד
 קִרְבֵּי לַחֲנִי הַהֵבֶרֶת גַּם אִם יִהְיֶה הַשִּׁירְטוֹן
 עַד אֲמוֹת כְּרוֹחַ הַהֵבֶרֶת יִהְיֶה מִתּוֹךְ מִתּוֹךְ
 דֹּלָה תִּכְסֹּף הַנּוֹדָה וְכֵן

דעה ב':

כבקותו כו' וזוהי שאלה כבדו זה וזוהי דלח קטו
 עכ' לו' ק' לפי זה דחב' ליה לתלמוד למחמר
 בב' דק כללנות לשמואל דבגלית ליה בשלש כו'
 ואומר רבנ' מפיצות מורה לרב דמהני פי
 תורה

עוֹשֵׂי חֲסִיד

מקרה ולא פליג עליו הרב לא הכא באכסדר
בבקעת דאורי כב' מחיצות ושם יבואר
בפתופות בד"ה וכו' חזר כו' וכו'
ט"ב

[illegible]

משמעין דאוסר מלוואה כ' לא איירי חלא
 כדנליק סיה להם לפרס ולא למתים ועוד כיון
 דמטעם רגילין איסר בשמעין אין לחלק בין
 במלווא בין בפתח לתער ומה שמחלק מהרש"ל
 בין מכוין לקרפף בזה הוא דחוק וע"כ פירא
 לפרס דהבא בקרפף אין לחלק כדנליק ואין
 רגילין דרגל האוסר אינו אוסר חלא במכוין
 איס כדנדריוקין ולא בקרפף שאין בו דיריון
 ומה"ט במוי אינא היה כפרץ גם כן ל"ה חלא
 לתער לא הוה חזיר חזר מיתרו להוי כרמלית
 כיון דבכו הכזר משמעין בו דהקרפף בטל
 לגבי המזר שסור העיקר אבל השת' דבכו ה'
 מזה אח' גם כן משמעין בו אחרי טפ' דחזיר

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

חצצר מויתרו להוי כרמלית ובהבו ניוחא דלח
 מוהבו בקרפף אשפ' שאין בו דוורין משר' דבני
 ר'ס וחסר משתמשין בו וככתבו התי לעיל לר'ס
 פיהוס' בני פביל דרשפ' שאין בו דוורין פיון
 דמשתמשין בו בני מבוי מהבי ביה לחיומיהו
 משום דפפרץ פמלוולו למקום האסור לו דהוי
 דלוי חילוק לרבנן כיון דקרפף וחסר ב' דשויות
 הן אלא דיתר בנדרהם מבחין ושוה מבפכום
 דכידון משום לחי ולא בעי לחי רק מנד ר'ס
 וכשתמחין דלוסר בו משום מלווי היינו
 בכבשין כותלי קרפף לחצר כדאמר' פ' קנבי
 מבוי ומשום דלוי חצר מויתרו והוי כרמלית
 בעי לחי חצר הסגר וחין לפקקות כיון דלח
 מהבי מנד חצר דלוי חצר הסגר אינו מויתר להוי
 כרמלית אחאילא מהבי כמו בלא לחי אלא
 כנדרהם מבחין ושוה מבפכום דכידון משום לחי
 כמו לענין פיהוס' איסור מלוולו וז' דלענין
 פרטת מלוולו מידון משו' לחי מנד דהבי גיפוסין
 כמו מהבי נאסר ללח ואסר משום דפפרץ למין
 האסור לו מהבי כמו לקרפף דכידון ישום לחי
 ולא יאסר משום דפפרץ למקום האסור אבל
 הלא איסורה לאויר חצר מויתרו לקרפף ללח
 סוין כחצר לא אמרינן ביה דהבי גיפוסין כידון
 משום לחי לקרפף כיון דליכא הכא מגו וכן ב'ל
 לפי מדרש' לומר' לא מורי ודו' ק'

ובד'ה

על גב דבקירה כו. בית סמך
הוי ויתור מודיעה הבא כו. עכ"ל ועל שחקו
אי אחי קרבנך אחי נקט בו ת"ל משום דנפטר
כו. עכ"ל לא כיוחא ליה למיח' דלכך נקט איסור
דאורי חכה מיתרן משום קידה כו. בית סמך
דמ"ח כיון דהאי איסור דנפטר במילואו לרבנן
הא

עושיין פסין

פרק שני

הוא פשוט בני קרפף וחצר לא חסרין לוח
כלל לאסור משום דאורי חצר מותרת אי לאו
דאיכא כ"מ כמ"ט לעיל חלל הבא לא חסרין
למומר דמשום קירב בו בית סאה נקט אורי
חצר מותרת חלל משום דאיכא כ"מ בדלעיל
ובמלתיה דרב חסדא כמי לא הוה תקשי למומר
איכא אי הוה מפרש הוה עמי דכריי כמ"ט
בטמור ויט לייטב וד"ק

פ"ט גמרא הכ"מ מדרבנן ובלבד שירבה
בפסוק ש"מ אין והמכריי אביי חלל
מלשון התלמוד דא"כ לא הוה קמבעיא ליה
לר"א אי פשוטין עדיפי ביון דאפילו לר"א לא
עדיפי פשוטין כדמסיק הכ"מ ק"ל

וכר"ה הוה אבוכרני חצ"ב דהוקף
האבוכרני עשו לנחת ולנכיעות
כו' עכ"ל לפי זה דהקני לא הוה נעשים חלל
למעט מכות סאתים ולא שיהיה האבוכרני
מוקף לדירה קשיא לכו דאביי הוה עשו לנחת

מהרש"ל

כדאמר בפרק קמח' משים דכרחה מחוץ גיליון העתקתי מב' תוספות מדוייקים ולי כרחה
דלא דק כי בסוגיא דהבא מוכח להדיא לאסור משום מלוואו לרבנן ועוד הלל חצר חסר חסר
במבוי הפתוח לו חפילו בפתח הנון ולעיל בפ"ק לא מריבין חלל דוקא היכא שהיה סתום מתחילה
וכפרצ' לו לאחר כן משום דאין רגילין בו כדפירש רש"י להדיא בדף ח' הלכך הוצרכו התוספות
לפרש שספ"ן נסבן לרשות הרבים אבל לצד החצר היה סתום מתחילה ולא הוה רגילין בו בני
בחדר לאפוקי היכא דלא כפרצ' לצד רשות הרבים אם כן עיקר פתחו היה מתחילה למצר אם כן
היכא דכפרצ' במלוואו אסור דהא בלא מלוואו כמי אסו' לטלטל מחצר לקרפף לרבנן אם כן היכא
דכפרצ' במלוואו הוה כפרצ' למקום האסור לו אבל היכא דלא כפרצ' במלוואו חסר שפתיחו לו מ"מ
לא אסור החצר עליו ושרי לטלטל בקרפף עד מקומו ואינו דומה למבוי דשאיני התם דאסרי בני
החצר על המבוי אבל הבא דחד גברא וד"ק

ואשכ"ח בלאו הכי אינו חלוק ב' פטר מקרפף אף לרבנן ללאם עליי אס לא שפירצ' למלוואו וד"ק
כד'

דחכו

בתום כד' והתכן בו' וליכא
למומר דמתני' במבטל בו'
עכ"ל וליכא למומר כמי דמתני' דהתם באומר
לא מבטלנא דמשמע ליה כמי דאוריי אפילו
בסתם וד"ק

מהרש"ל

כד' הוה אבוכרניא בו' אם האבוכרני היתה עומדת בתוך
הפרדס ככתב בגדו כ"ה

כא"ר אכלל אם היה עומדת מחד
הפרדס ככתב בגדו כ"ה
כאומי דבור כלי' שסבתו בו והנהו פירי
בו' ככ"ל וב"ב מן אי' כמי עד מוקפת
לדירה וזה גיליון של תוספות
ד"ה כ' דש' בדבור המתחיל
משום פירא בו' של

בין חשבונות בו' לכל צד שחוצ' לעיר
להשתמר בו' כן צריך להיות ולכתב
בגדו כ"ה

ד"ה כ' תוספות כד' ה'
משום פירא בו'
והבא לא משמע בפירא לא משו'
דהוי בו' ככ"ל בגליון דמחוזות
לית ליה מחומה לא בהירא דאמר
לעיל מבולא דמחוזא אינמלא
דליתיה פערות בליהכו' עכ"ל
ככ"ל

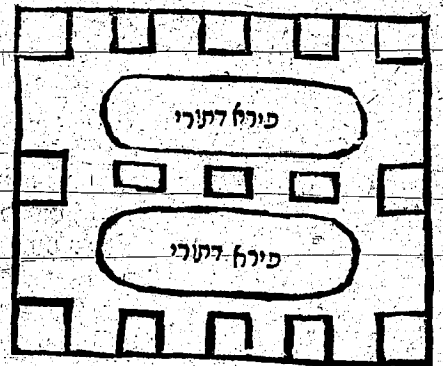
ע"ב בגמרא במחן חולא
כו' כמאן כר' שאמר
כל זה כמחן וכ"כ בס"א אינו
הדן על פרק עושין פסין
בכל מערבין פרק מלטי ה' כ' דף כו

עושיין פסין פרק שני עירובין יח

בגמרא בשתמזי' לומר לדברי ר"א
כו' פשיט' אמר רבא כו' כ"ל דמאי
דקא בעיא ליה לרב פפא לקמן אי הוה הוה
טעמא מין לה' א' וכן לרבנן אי לא לא דעמא
דר"א משום דכיתב לא חצר בו' וכן לרבנן לא
הוה

מחיצה לשמור פירא דתורי

מחיצה לשמור פירא דתורי

מחיצה לשמור פירא דתורי

בכל מערבין פרק מלטי ה' כ' דף כו

הוא טעמא דלא עפיר חכמ' דמסלק כפסיה
בו פסולא ליה הכא לרבה לרביא. טעמא לא
האי דקאמר רב שטתולא אינערדיק ליה למימ'
אי לא ליה שטתולא פתח בו וק' ל'
סליק פירק עושין פסין

פרק בכל מערבין

בתוספות כד' ולכהן כבית הפרס כו'
לא העמידו דבריהם במקום
כרת פ' חכ' במקום ברת כו' עכ' ולא יחא
לזה לפ' כפסיה במקום כרת כזכיל כרת חס
לא יפשה פתח וכחמיה כיוכו הת' לעיל משום
דאין זה עיקר חידוש לפי מירוס דהא הכא
לרביא כרתות' לא טעמיה דבריהם אכל
עיקור חידוש הוא דאפילו במקום כרת לעשו'
פסח בטומאה לא העמידו דבריהם ודו' ק'
דה כו' בתום כד' כל שנישח בו
אכל אי חייב דעליוס' כו'

מספקא לר' כו' אלא כדבר הראוי לבר כו'
עכ' ל' פוס' דר סברא דמיידי ב' פלוג' על זכ
ואינו נוסח אלא בדבר הראוי לבר סמ' ל' דר'
דקאמ' אין למדן מן קבלות אלא רישא קאמר
ל' דקתיב כל שנישח ע' ה' ה' טמא וכלל' הוא
נדרי דבר שאינו ראוי לבר כו' וק' ל'
עכ' בתום כד' ה' ה' טמא כד' כו' וקסיה
לדיכוי קאמר הכא דה' ה' כו' הא
מכלל' כו' דהו' פירי מפידי כו' עכ' ל' אכל אהר

מדרש'

דה כו'

פ' א כד' כל שזכר ר' דהיא כו' כ' וזהו לשון ה' טמא ופ' חיימ'
היא משמאה אכלין ומסקין באבן מסמא חף דמיה כמי מטמא אובלין ומסקין
אפילו במטמא וקבעי באבן מסמא עכ' ל'

דף כח

דה כה

בתום כד' אהני כלל' כו'
מומין שכללי וואינו חור
הא כמי גדלים שוין כו' היינו למ' כלל' קמא
כו' עכ' ל' מה שזכרנו לומר דהכר כ' דרין
דהיינו מומין שכללי וואינו חור דרין שוין הן
וכהר דר שביכול' יחא ליה למומר דה' כ'
אוכן שוין וחד גרוס הוא מחבירו ואתיא כמ' ד'
כלל' קמא דווקא דמשמע ליה דלמ' דמי
כלל' דווקא לא כפי' אלא כ' דרין כו' הכא
דמרת' ש' הן כהר דרין ועוד חד דרין גרוס
מהן אכל' דרין דאין שוין ודאי דלא כפי'
וא' כ' לא היה פריך מירי מחד דבטל ממלאכתו
אפי' למ' כלל' קמא דווקא ונלבי הנהגו
לומר דמומין שכללי וואינו חור שוין הן ופריך
שפיר מהא דבטל ממלאכתו דלא הורא לא כ'
דרין למ' דכלל' קמא דווקא ומיהו קשה לפי
ז' דמאי פריך מהא דבטל ממלאכתו דאמא
הא דקאמר מומין שכללי וואינו חור היינו
למ' כלל' כהר דווקא דלא כפי' אלא כהר' א'
המשכ' והיינו דדרין כהר' הן שזוין הן וכפ'
א' פ' יחא דמוכח לה דקאמר למ' דכלל' קמא
דווקא ע' כ' כפרש' ותוספות ודו' ק'
וככל הויה בו ועוד דמתי לקמן
השעורין אהרדי ולא שוין כו'

ובר' דה
עכ' ל' ר' דכמו דהתם כפי' שיעור' של עשירי
ועצים אין כ' א' בטל לגבי אבירי' ה' הכא גבי

מדרש'

דף כח

דף כט

פרסיום אין שיעור פרסיום טהיה להם רוב
בשר בטל לגבי רובא דשלא ולא שיעור רובא
דשלא דאין להם רוב בשר בטל לגבי פרסיום
והשתא לא שייך לאתויי הויה רחבית דלא שייך
התם שיעור' ולכך רובא דשלא בטלי שפי' לגבי
ערכיא טהרי' אס' הויה להם גמול' בו וק' ל'
עכ' במרח' ולענין טומאת אובלין טהרי'
כדל' ה' חול' ויכול למתקן כו'
מטומאת אובלין הוה קסאי ליה אשירוב ופסח
סמך ליה דמתי' דמעי' דמיידי לקמן דקתיב
וכמו כ' סעודות לעירוב וכבשה לטמא כו'
וה' דה' מ' להקשות מהא דהקמות בכסף מעש'
וא' כ' מערבין בהן בדאמרינן לעיל מוז' דמתיב'
אמעשר כ' אשירוב וכמ' ש' הת' לעיל ודו' ק'
דה כט כפרש' מומין כדי לבטל כו'

בשר מומין כו' עכ' ל' ותלמוד'
דקס' וירק לאו דווקא וכ' כהנהגה אסר' אלא
דתלמודא לא בא לפלוגי' אלא בין כדי לאכול
היזבוכל הכ' סעודות וכן כדי ללפתו עס'
הפת' וק' ל'

ובתו' כד' חאי חולמי כו' בראה לפרש דקים
ליה כו' עכ' ל' משו' דלפ' דר' ירמיה סתרי
אהרדי הני שיעוריהו כהני כו' משמע דיש
ללמוד זה מזה קסאי ליה דאכתי מאי קמכני לא
משום דקתיב חיי לז' וין ווא' כו' דמימ' מוז' כ' מ'
ליה לרב יוסף ולא הל' ב' הא דשרא ליה מרח'

מדרש'
פ' א נח' וכדורגביו' כו' כ' כ' גורגביו' פ' הן הכדוקי ולשון ישמעאל הן והן עשכ שאוכלין
הנמלי ולא יאכל אדם אותן לא ע' דהח' ויש מפרשי' ל' ידברא והוא כורע בד ערוך
עכ' בתום כד' ה' וישמור כו' וכא' ד' וחזי לז' דם לכל כו' כ' פ' זה השיעור מטמא לכל
בין לתרומה בין לקדשים בין לעושה טבחו בין לכיור אכל רובע כו' לא לכל פירי' חייבו
מטמא לכל אלא ליתרומה וקדשים

דף

בבלי מערבין פירק שלישי עירובין

והדאי דצוית ללא קאמרי' ללא צוית לא ברישא
בכי דמאי דע' חכמים מהימן ליה וק' ל'
וכתום' בד' רב טעם בו' אלא במקום בו'
יבא המשלח ליריע עבירה בו' ולכך
בנט אין בו' עפ' ל' וקאמר התם ה' מ' לחומר
אכל לקולא לא היינו בכה' דהתם דבא וקדש
צ' אשה בו' וק' דבשל חומר לגירושין
בו' דלכא למיחש טובא המשלח לדבר עבירה
אכל היבא דאיכא למיחש טובא המשלח לדבר
עבירה כי הכא אפילו לקולא אמרי' מוקד שלח
עושה שליחותו וק' ל' ע' כתום בד' ה'
הכא באילן בו' דכיון דעוקרו מכרמלית טוב
בו' עכ' ל' כתב מהרש' ל' והאי טובא אינו

מתווסף לפי המסקנא דמוקי לקמן ברכי'
מכתפין בו' הויר' עכ' ל' וכראה דאין צורך
דוודאי הכטויה הויר' ד' דרכים מכתפין על
הכטוים כמ' ש' התום' אכל בזקפה דאין דרכים
הכתפין ומ' בלמעלה מ' הויר' ר' ובלמעלה
מ' בזקפה נוסף הויר' כרמלית וזה ברור ודוק'
דת ל כפרש' בד' אלא ארישא
בו' דהוא ועירובו בד' ה'

כיון דאסור בו' ככ' ל'
כתום' בד' והא' חיבבי מויתי בו' דלאו
מושיט הוא אלא מעבירה והא'
העירוב רחוק מן ל' אמות וחייב בו' עכ' ל'
ר' דהנשטה לאו סייד לומר לא כעומ' במקומו
ומושיט

מהרש' ל'

דת לב

רש' בד' מי צוית בו' הא' ע' הארץ חכריה בו' כ' כראה בעיני דמשום הכי
פירש הכי ולא רצה לומר כפשוטו דלא צוית לך שואכל בלא מעשר זה אינו
דעמי הארצות כחשדו על כך מכל מקום איכא הרבה שמעשרין ואדרבא אמרינן בשאר דוכתין
רוב עמי הארץ מעשרין הן ומיעוטין אינן מעשרין ומשום רכי הקילו בדמאי שמעריש והרי הוא
לעצמו ומשום הכי אמאי לא כימא לו מעשר דמאי ולא יאכל בלא הפרשה כי קרוב לודאי שישמע
אלא משום שיחמר בודאי חבירי בודאי עושר הכל מקור' וד' וק'

דת לב

תום' בד' רב טעם בו' צ' ל' דילמא פשע כדרכ' שמעיה בו' כ' אש' שמוסר
כפרה כמי צריך טבילה בכר הקשו התוספות לשם ותרבו משום שאותה טבילה
מדרכין ולא החמירו אי כמי מאמר שאותה טבילה אינה צריכה הערב שמש לא חיישינן לפשעה'
עכ' גמרא רב כחמין יושר וכן בו' אחר שמואל יושר הבא בו' ככ' ל' רש' בד' באילן שכופס
בו' מהוא סוף התוס' כחמין צ' כ' א' אינו ואי גרסינן ליה לא קאי על עיקר האילן אלא על
כטוית הגוף ודוק

תוספות בד' מה לי בו' מקום אחד הוא הם ד' ואח' כ' מתחיל הדבור רשות היחיד בו'
בד' והא' אחר בו' כ' ל' וכן לנטות שם עירובו כ' לקמן בפירק כיצד מעברין דף ס'
בד' הכא באילן בו' דעוקרו מכרמלית בו' כ' והאי טובא אינו מתווסף לפי המסקנא
דמוקי לקמן ברכים מכתפין עליו אם כן למטה מעשרה הויר' ר' ודוק'
דת ל ע' גמרא מויתי ל' דרך עליו כ' פירש' למעלה מראשו והיינו גובה יתר
מעשרם